

Sygn. akt II PK 201/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka (przewodniczący)
SSN Małgorzata Gersdorf
SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. G.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w M.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 kwietnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w B.
z dnia 21 marca 2013 r.

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w I. wyrokiem z 26 lipca 2010 r. uznał za bezskuteczne wypowiedzenie umowy o pracę z 27 kwietnia 2010 r. powodowi J. G., który był

prezesem zarządu w pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej w M. Ustalił, że w marcu 2010 r. powód został przyjęty do NSZZ „Solidarność”. Pozwana nie przeprowadziła konsultacji wypowiedzenia z art. 38 k.p., gdyż poprzestała na błędnej informacji od przewodniczącej związku zawodowego, która była na chorobowym i nie wiedziała, że powód został członkiem związku. Powód kwestionował zasadność i zgodność z prawem wypowiedzenia. Pozwana zarzucała, że związek zawodowy nie przedkładał informacji w trybie art. 25¹ ust. 2 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych. Sąd Rejonowy stwierdził naruszenie art. 38 k.p. przez zaniechanie konsultacji wypowiedzenia co uzasadniało orzeczenie o bezskuteczności wypowiedzenia umowy o pracę na podstawie art. 45 k.p. W apelacji pozwana zarzuciła naruszenie prawa materialnego i procesowego. Kwestionowała ustalenie, że powód był członkiem związku zawodowego w chwili wypowiedzenia umowy o pracę. Powód nie poinformował pracodawcy o wstąpieniu do związku zawodowego a także związek zawodowy nie wypełniał powinności z art. 25¹ ust. 2 ustawy o związkach zawodowych. Powód zmienił żądanie na odszkodowanie. Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z 21 marca 2013 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego o tyle tylko, że zasądził na rzecz powoda odszkodowanie i oddalił w całości apelację pozwaną. Uzupełnił postępowanie dowodowe i ustalił, że powód w momencie wypowiedzenia był członkiem związku zawodowego, do którego należało 21 osób. Potwierdził, że pozwana nie zwróciła się do związku zawodowego o informację o osobach podlegających obronie i naruszyła tryb konsultacji przewidziany art. 38 k.p. W uchwale z 7 grudnia 2012 r., II PZP 3/12, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przepis ten ma zastosowanie także wobec prezesa zarządu spółdzielni. Pozwana nie podważała reprezentatywności organizacji związkowej (art. 25¹ ust. 2 ustawy o związkach zawodowych). Nie było zasadne odwoływanie się przez pozwaną do sprzeczności żądania z art. 8 k.p. Wypowiedzenie było zwykłe a nie kwalifikowane w trybie art. 52 k.p. Zarzuty (przyczyna wypowiedzenia) w części miały charakter ogólnikowy. Pozwana nie wskazała w treści pisma (wypowiedzeniu) o jakie konkretnie przejawy niegospodarności i niekompetencji chodzi, na czym polegały i do jakich zachowań powoda miały się odnosić. Nie zostały wykazane twierdzenia o wyrządzeniu pozwanej szkód majątkowych w znacznych rozmiarach i nie stanowiły przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę. Natomiast pozostałe przyczyny

wypowiedzenia nie miały takiej wagi, aby na podstawie art. 8 k.p. pozbawić powoda ochrony prawnej z art. 45 § 1 w związku z art. 8 k.p.

W skardze kasacyjnej pozwana zarzuciła naruszenie: 1) art. 38 § 1 k.p. w związku z art. 25¹ ust. 2 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych przez niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, iż brak konsultacji z organizacją związkową, która nie dopełnia kwartalnego obowiązku informacyjnego, stanowi naruszenie art. 38 k.p., a ewentualnie także przez błędną wykładnię, polegającą na uznaniu, że istotną okolicznością dla ich zastosowania jest reprezentatywność organizacji związkowej, a nie tylko wywiązywanie się z kwartalnego obowiązku informacyjnego; 2) art. 8 k.p. przez niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że roszczenie powoda korzystać może i to w całości z ochrony prawnej i nie stanowi nadużycia uprawnień; 3) art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i 378 § 1 k.p.c. przez niewyjaśnienie podstawy odmowy słuszności podniesionej w apelacji argumentacji naruszenia art. 38 k.p. przez wzgląd na art. 25¹ ust. 2 ustawy o związkach zawodowych, co mogło mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie, albowiem wskazuje, że Sąd Okręgowy mógł nie rozpoznać tak ujętego zarzutu, a jego rozpoznanie zaś powinno prowadzić do oddalenia pozwu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty skargi kasacyjnej uzasadniają uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zarzuty procesowe skargi kasacyjnej ściśle wiążą się z jej zarzutami materialnymi i przez taki pryzmat podlegają też ocenie. Naruszenie przepisów postępowania ma znaczenie, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). O wyniku sprawy decyduje zaś zastosowanie prawa materialnego, gdyż to ono wyznacza jakie ustalenie faktyczne i oceny prawne są konieczne. Pozwany zarzucił w sprawie, że związek zawodowy nie realizował obowiązku z art. 25¹ ust. 2 ustawy o związkach zawodowych. Sąd w rozpoznaniu sprawy skupił się na liczbie członków i reprezentatywności związku zawodowego, natomiast pominął skutek zaniechania obowiązku kwartalnej informacji, wynikający z tego przepisu. Sąd Najwyższy w uchwale składu powiększonego 20 grudnia 2012 r., III PZP 7/12, rozstrzygnął, że

„Nieprzedstawienie przez zakładową organizację związkową informacji, o której mowa w art. 25¹ ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 ze zm.) powoduje, że nie są wadliwe czynności podjęte przez pracodawcę bez wymaganego współdziałania z tą organizacją, aż do dnia przedstawienia tej informacji”. Uchwała jest konkretna i stanowcza. Stanowi odpowiedź na rozbieżność w orzecznictwie i problemy w wykładni. Odnosi się również do konsultacji z art. 38 k.p. (art. 26 pkt 1 w związku z art. 25¹ ust. 2 ustawy o związkach zawodowych). W tym miejscu uzasadnione wydaje się przytoczenie tylko nieznaczącej części argumentacji uchwały, wskazującej, że przy interpretacji przepisów o związkach zawodowych trzeba mieć na uwadze również sytuację pracodawcy i konieczność chronienia także jego interesu, który trzeba widzieć w dążeniu do sprawnego funkcjonowania zakładu pracy. Brak możliwości korzystania z uprawnień przysługujących zakładowej organizacji związkowej – spełniającej warunki określone w art. 25¹ ust. 1 ustawy o związkach zawodowych – będący skutkiem nieprzekazania pracodawcy informacji z art. 25¹ ust. 2 tej ustawy, nie jest sankcją nadmiernie dolegliwą czy nieproporcjonalną w stosunku do tego zaniedbania organizacji związkowej.

Wyrok objęty skargą zapadł już po uchwale Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2012 r., III PZP 7/12 i Sąd Okręgowy nie powinien jej pominąć przy rozstrzygnięciu sporu, zwłaszcza, że jak wskazano pozwany stawiał zarzut braku informacji z art. 25¹ ust. 2 ustawy o związkach zawodowych. Ponadto uchwała nie ma mocy tylko od chwili jej podjęcia, gdyż wykładnia odnosi się do regulacji prawnej od zmiany ustawy o związkach zawodowych.

Przedwcześnie co najmniej Sąd Okręgowy ocenił, że naruszono art. 38 k.p. W sprawie nie ustalono (w uzasadnieniu wyroku), czy związek zawodowy wypełnił wskazany obowiązek, choć pozwany w skardze twierdzi, że kwestia ta nie była sporna.

Po rozstrzygnięciu tej kwestii aktualna może być zatem ocena dalej idąca, czyli dotycząca zasadności wypowiedzenia umowy o pracę w rozumieniu art. 45 § 1 k.p. Sąd Okręgowy dokonał wprawdzie pewnej oceny w tym względzie, jednak nie w kategoriach samodzielnego badania zasadności wypowiedzenia, lecz tylko w aspekcie zarzutu naruszenia art. 8 k.p. przez przyznanie odszkodowania za samo

naruszenie przepisu o wypowiedaniu umowy o pracę. Przedwczesna jest więc również ocena zarzut skargi o naruszeniu art. 8 k.p., gdyż odnoszony jest do całości żądania, a to może wymagać dalszego badania, nie tylko naruszenia przepisów o wypowiedaniu umów o pracę ale także samodzielnie zasadności wypowiedzenia.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.